

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

14 juni 2002

VERSLAG

– van het Rekenhof –

betreffende de Vlaamse Milieuholding (VMH) over het boekjaar 2000

Brussel,
Regentschapsstraat 2
1000 BRUSSEL

N 12-2.008.757 B2

Bijlage : 1 verslag + bijlagen

Mijnheer de Voorzitter,

In het kader van artikel 13 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de Vlaamse investeringsmaatschappijen, deelt het Rekenhof enkele algemene bedenkingen in verband met de Vlaamse Milieuholding (VMH) mede en rapporteert het tevens over de financiële controle van de enkelvoudige jaarrekening van deze instelling over het boekjaar 2000.

Op last :
De Hoofdgriffier,

F. VAN DEN HEEDE.

Het Rekenhof :
De Voorzitter,

F. VANSTAPEL.

REKENHOF

VERSLAG VAN HET REKENHOF BETREFFENDE DE VLAAMSE MILIEUHOLDING (VMH)

Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement

Brussel, 11 juni 2002

In het kader van artikel 13 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de Vlaamse investeringsmaatschappijen deelt het Rekenhof in dit verslag zijn commentaar mede die het nuttig acht in verband met de Vlaamse Milieuholding (VMH). Eveneens rapporteert het over de financiële controle van de enkelvoudige jaarrekening van deze instelling met betrekking tot het boekjaar 2000.

Op 24 juli 2001 heeft de Vlaamse regering, op voorstel van de Vlaamse Minister van Leefmilieu, een principiële nota goedgekeurd inzake de herstructurering van deze holdingmaatschappij. Deze beslissing houdt onder meer in dat de VMH zal worden vereffend.

Gelet op deze herstructurering heeft het Rekenhof zijn controlewerkzaamheden met betrekking tot de rekeningen over het boekjaar 2000 voornamelijk toegespitst op het onderzoek van de (ten dele) te gelde te maken activa van de vennootschap.

INHOUD

	Blz.
Inleiding	8
1. Algemene organisatie van het onderzoek van de rekeningen van de investeringsmaatschappijen	8
1.1. Juridische grondslag van het onderzoek	8
1.2. Modaliteiten van het onderzoek van de rekeningen van de investeringsmaatschappijen	8
2. Het verslag	9
DEEL I : Algemene bedenkingen met betrekking tot de Vlaamse Milieuholding (VMH)	10
1. De vereffening van de vennootschap	10
1.1. Uiteenzetting van de problematiek	10
1.2. Standpunt van de VMH	10
2. De 100%-gespecialiseerde dochteronderneming "VMH Asset Management"	11
2.1. Uiteenzetting	11
2.2. Standpunt van de VMH	11
3. De oprichting van de vennootschap "Sustainable Energy Ventures" (SEV)	12
3.1. Uiteenzetting van de problematiek	12
3.2. Standpunt van de VMH	12
3.3. Replik van het Rekenhof	13
DEEL II : Opmerkingen in verband met de financiële controle van de enkelvoudige jaarrekening met betrekking tot het boekjaar 2000	14
1. De mogelijke duurzame waardeverminderingen met betrekking tot deelnemingen van de VMH	14
1.1. Uiteenzetting van de problematiek	14
1.2. Standpunt van de VMH	15
1.3. Replik van het Rekenhof	15
2. De permanente inventaris van de materiële vaste activa	17
2.1. Uiteenzetting van de problematiek	17
2.2. Standpunt van de VMH	17
2.3. Replik van het Rekenhof	17

Inleiding

Het voorliggend verslag vormt het resultaat van een onderzoekscyclus die zijn juridische grondslag vindt in artikel 13 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de Vlaamse investeringsmaatschappijen. Daarom wordt eerst summier uitleg verstrekt over de algemene organisatie van dit onderzoek en wordt vervolgens enige duiding gegeven bij de inhoud van het verslag.

1. Algemene organisatie van het onderzoek van de rekeningen van de investeringsmaatschappijen

1.1. Juridische grondslag van het onderzoek

Artikel 13 van het decreet van 13 juli 1994 belast het Rekenhof met het onderzoek van de rekeningen van de investeringsmaatschappijen en hun gespecialiseerde dochters. De modaliteiten van dit onderzoek zijn vastgelegd in een protocol d.d. 21 december 1994 gesloten tussen het Vlaams Gewest en het Rekenhof. Dit protocol is in werking getreden op 1 januari 1995.

Dit verslag gaat specifiek in op, enerzijds, enkele algemene bedenkingen met betrekking tot de VMH (Deel I van dit verslag) en, anderzijds, op de controle van de enkelvoudige jaarrekening van deze instelling met betrekking tot het boekjaar 2000 (Deel II van dit verslag).

1.2. Modaliteiten van het onderzoek van de rekeningen van de investeringsmaatschappijen

Het protocol legt de regels vast volgens welke dit onderzoek dient te verlopen. Deze procedure verloopt a posteriori, op stukken en ter plaatse. Er is ruime aandacht besteed aan het tegensprekelijk karakter van het onderzoek.

Concreet bestond dit onderzoek bij de VMH uit de volgende stappen :

De procedure ving aan met een onderzoek ter plaatse. De bevindingen die hieruit voortvloeiden, werden meegedeeld op 20 november 2001 aan en/of besproken met de betrokken investeringsmaatschappij. De VMH had dan één maand de tijd om te antwoorden op de schriftelijk geformuleerde vragen en bedenkingen. Na de evaluatie van deze replieken zond het Rekenhof op 5 maart 2002 vervolgens een synthese van zijn opmerkingen naar de Vlaamse Minister bevoegd voor Leefmilieu. Deze beschikte eveneens over een termijn van één maand om te antwoorden. Aangezien de minister op deze brief van het Rekenhof niet binnen deze tijdspanne heeft gereageerd, wordt het rapport thans voorgelegd aan het Vlaams Parlement zonder het antwoord van de minister nog verder af te wachten.

2. Het verslag

Dit onderzoek heeft geleid tot briefwisseling tussen het Rekenhof en de betrokken investeringsmaatschappij (de VMH). De Vlaamse Minister bevoegd voor Leefmilieu heeft niet tijdig gereageerd op de opmerkingen van het Rekenhof.

In dit rapport komen uiteindelijk die elementen aan bod waarbij na deze briefwisseling tussen het Rekenhof en de VMH nog steeds vragen, bedenkingen en opmerkingen kunnen worden geformuleerd.

In concreto zijn dit :

- enkele algemene bedenkingen;
- twee opmerkingen naar aanleiding van de financiële controle van de enkelvoudige jaarrekening met betrekking tot het boekjaar 2000.

DEEL I : ALGEMENE BEDENKINGEN MET BETREKKING TOT DE VLAAMSE MILIEUHOLDING (VMH)

1. DE VEREFFENING VAN DE VENNOOTSCHAP

1.1. Uiteenzetting van de problematiek

Op 24 juli 2001 heeft de Vlaamse regering, op voorstel van de Vlaamse Minister van Leefmilieu, een principiële nota goedgekeurd inzake de herstructurering van de holdingmaatschappij. Deze beslissing houdt onder meer in dat de VMH zal worden vereffend en dat een deel van de financiële vaste activa zal worden te gelde gemaakt.

De overige financiële vaste activa zouden worden ondergebracht bij de Participatiemaatschappij Vlaanderen. Het betreft de deelnemingen VMH Asset Management (zie in dit verband Deel I, punt 2 van dit verslag), SEV (zie Deel I punt 3), CEEIF, Indaver en Aquafin (de dividenden van deze laatste twee deelnemingen, en dan voornamelijk het jaarlijks gewaarborgd Aquafin-dividend, verklaren hoofdzakelijk de gerapporteerde winsten bij de VMH in dit boekjaar en in de afgelopen boekjaren).

Gelet op deze herstructurering heeft het Rekenhof zijn controlewerkzaamheden voornamelijk toegespitst op het onderzoek van de (ten dele) te gelde te maken activa van de vennootschap. Bovendien wordt in dit verband gewezen op artikel 40 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen. Overeenkomstig dit artikel dient er onder meer in het kader van een vereffening tot aanvullende afschrijvingen of waardeverminderingen op vaste en vlottende activa te worden overgegaan om de boekwaarde terug te brengen tot de vermoedelijke realisatiewaarde. Tevens moet een voorziening worden aangelegd voor de kosten die verbonden zijn aan de beëindiging van de werkzaamheden, inzonderheid de aan het personeel uit te keren vergoedingen.

1.2. Standpunt van de VMH

De VMH heeft niet gereageerd op deze opmerking.

2. DE 100%-GESPECIALISEERDE DOCHTERONDERNEMING “VMH ASSET MANAGEMENT”

2.1. Uiteenzetting van de problematiek

Op het einde van het boekjaar 2000 heeft de VMH de naamloze vennootschap VMH Asset Management opgericht met als voornaamste doel het dagelijks bestuur waar te nemen in de commanditaire vennootschap op aandelen “Sustainable Energy Ventures” (afgekort SEV, zie verder punt 3 van dit verslag). Voor het uitvoeren van de hieraan verbonden taken (en de hiermee gepaard gaande kosten) ontvangt de VMH Asset Management een management fee van SEV.

De Vlaamse regering heeft aan deze 100%-dochteronderneming van de VMH het statuut van gespecialiseerde dochteronderneming toegekend. Bijgevolg is ze, overeenkomstig artikel 11 van het decreet van 13 juli 1994, onderworpen aan de controle van het Rekenhof.

Aangezien deze vennootschap zich echter in een opstartfase bevindt en haar eerste (verlengde) boekjaar pas wordt afgesloten op 31 december 2001, heeft zijn college naar aanleiding van zijn controle over het boekjaar 2000 nog geen apart verslag over deze vennootschap opgesteld.

Wel kan nu al de hiernavolgende opmerking worden geformuleerd. Conform artikel 12, §5 van het bovenvermelde decreet van 13 juli 1994 dient de Raad van Bestuur van de VMH Asset Management jaarlijks een verslag uit te brengen over de uitvoering van het beheerscontract met de Vlaamse regering. In de praktijk blijkt de uitvoering van deze decreetsbepaling evenwel niet mogelijk, aangezien er, tot op heden, geen beheersovereenkomst werd gesloten tussen het Vlaams Gewest en de VMH Asset Management. Bijgevolg wordt aanbevolen zo spoedig mogelijk een dergelijk contract te sluiten. Bovendien is het aangewezen dat deze nog te sluiten overeenkomst een voldoende aantal operationele en meetbare normen bevat, zodat de performantie van deze vennootschap op een gemakkelijke en uniforme wijze kan worden geëvalueerd.

2.2. Standpunt van de VMH

De VMH heeft niet gereageerd op deze opmerking.

3. DE OPRICHTING VAN DE VENNOOTSCHAP “SUSTAINABLE ENERGY VENTURES” (SEV)

3.1. Uiteenzetting van de problematiek

Op het einde van het boekjaar 2000 werd op initiatief van de VMH het durfkapitaalfonds “Sustainable Energy Ventures” (SEV) opgericht met als voornaamste doel, zowel in België als in het buitenland, risicokapitaal ter beschikking te stellen van bedrijven die activiteiten, gericht op de duurzame ontwikkeling en het efficiënt energiebeheer, ondersteunen, ontwikkelen of de aanwending ervan promoten. Dit fonds, waarvan wordt verwacht dat het de eerste boekjaren (tot en met het boekjaar 2004) verliezen zal maken, nam de rechtsvorm aan van een commanditaire vennootschap op aandelen waarbij de naamloze vennootschap VMH Asset Management de enige beherende en onbepaald aansprakelijke vennoot is (zie Deel I, punt 2 van dit verslag).

Door de VMH werden op 22 december 2000 ten belope van 570.155 EUR (23 miljoen BEF) de volgende vier participaties als inbreng in natura in de SEV ingebracht: IF Flanders NV, REEF Ltd., Turbowinds NV en ENE NV. Tevens gebeurde er nog een inbreng in geld ten belope van 3.788.018 EUR (152.808.267 BEF), waarvan 947.004 EUR (38.202.047 BEF) onmiddellijk werd volgestort. Alzo is de VMH op dit moment de belangrijkste aandeelhouder van dit bovenvermelde fonds (zij bezit iets meer dan 48 % van de SEV-aandelen). Op termijn heeft de VMH er zich trouwens toe verbonden in totaal een geplaatst kapitaal van 7,5 miljoen EUR (302.549.250 BEF) bij deze vennootschap te onderschrijven. Tevens ontving de VMH 772 van de 1000 uitgegeven winstbewijzen door de SEV. De overige winstbewijzen werden toegekend aan de afgevaardigde bestuurder en een personeelslid van de VMH Asset Management, die beiden voorheen –vóór de oprichting van deze laatste vennootschap- werkzaam waren bij de VMH.

De vraag kan hier worden gesteld of de participatie in dit fonds, met als doel zowel activiteiten in België als in het buitenland te ontplooiën (en de hieraan gekoppelde bovenvermelde verbintenis om in totaal op termijn een geplaatst kapitaal te onderschrijven ten belope van 7,5 miljoen EUR) volledig te verzoenen is met de kerntaak van de VMH als risicokapitaalverstrekker, die in het beheerscontract met het Vlaams Gewest als volgt werd omschreven: “Als participatiemaatschappij zal de VMH bijdragen tot de ontwikkeling van een toekomstgerichte milieusector en –technologie in Vlaanderen door het aanbieden van een globaal financieringspakket. In deze hoedanigheid beoordeelt de VMH ondernemingsplannen die door privé-partners, waaronder in het bijzonder kleine en middelgrote ondernemingen, worden geformuleerd...”

3.2. Standpunt van de VMH

De vennootschap antwoordt dat SEV, en dus ook de VMH op een onrechtstreekse manier, wel degelijk investeert in kleine en middelgrote ondernemingen.

Bovendien zijn de beleidsverantwoordelijken van oordeel dat deze omweg via SEV de VMH toeliet een beroep te doen op externe financiële middelen en dat aldus haar financiële basis om nieuwe projecten te realiseren, kon worden verruimd.

3.3. Replik van het Rekenhof

Op grond van die repliek van de beleidsverantwoordelijken van de instelling dat de SEV, en dus ook de VMH op een onrechtstreekse manier, wel degelijk investeert in kleine en middelgrote ondernemingen, kan de vraag worden gesteld of het beheerscontract met het Vlaams Gewest toelaat dat de VMH slechts op onrechtstreekse wijze (via SEV in dat geval) investeert in bovenvermelde ondernemingen.

De stellingname dat de bovenvermelde omweg via SEV de VMH toeliet een beroep te doen op externe financiële middelen en dat aldus haar financiële basis om nieuwe projecten te realiseren kon worden verruimd, wordt niet in twijfel getrokken. Terzake kunnen evenwel de volgende bedenkingen worden geformuleerd.

- De VMH investeert, wat de participaties in SEV betreft, slechts op een onrechtstreekse wijze in kleine en middelgrote ondernemingen (zie hiervoor).
- VMH Asset Management, de 100%-dochter van de VMH (zie Deel I, punt 2), is de enige beherende vennoot van SEV en staat, overeenkomstig artikel 13 van de statuten van deze laatste vennootschap, hoofdelijk en onbeperkt in voor alle verbintenissen van SEV. De stille vennoten daarentegen, waaronder dus de andere (privé-)aandeelhouders van SEV, zijn slechts verbonden tot het beloop van hun inbreng, op voorwaarde dat zij geen enkele daad van bestuur stellen.

DEEL II: OPMERKINGEN IN VERBAND MET DE FINANCIËLE CONTROLE VAN DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING MET BETREKKING TOT HET BOEKJAAR 2000

1. DE MOGELIJKE DUURZAME WAARDEVERMINDERINGEN MET BETREKKING TOT DEELNEMINGEN VAN DE VMH

1.1. Uiteenzetting van de problematiek

Het Rekenhof stelde sinds zijn controlewerkzaamheden met betrekking tot de rekeningen 1997 reeds de vraag of sommige deelnemingen uit de risicokapitaalportefeuille niet waren overgewaardeerd in de enkelvoudige jaarrekening van de vennootschap.

Deze mogelijke overwaardering werd in vraag gesteld na de uitgevoerde analyse van de verschillen tussen de intrinsieke waarde van deze deelnemingen en hun geboekte aanschaffingswaarde.

De beleidsverantwoordelijken van de instelling waren in dit verband van mening dat er niet enkel dient rekening te worden gehouden met de verschillen tussen de intrinsieke waarde en de aanschaffingswaarde, maar ook met het toekomstig winstpotentieel en met de marktwaarde van de participaties, alvorens een oordeel kan worden geformuleerd over het al dan niet bestaan van duurzame waardeverminderingen bij de deelnemingen van de VMH.

Het Rekenhof heeft in dit verband nochtans steeds zijn oordeel over mogelijke duurzame waardeverminderingen onder meer gevormd door na te gaan in welke mate de aan zijn college in het verleden overhandigde budgetten (of toekomstprognoses) van deze ondernemingen effectief werden gerealiseerd (zie hieronder de resultaten van deze bijkomende analyse met betrekking tot het boekjaar 2000).

Aangaande de verdere opvolging van deze deelnemingen (zeven in totaal), kunnen de volgende bedenkingen worden gemaakt.

- De tijdens het vorige jaar overhandigde toekomstprognoses en budgetten aangaande deze zeven participaties worden, wat het boekjaar 2000 betreft, in werkelijkheid niet of niet volledig gehaald.
- Zes van de zeven onderzochte participaties worden nog steeds tijdens het boekjaar 2000, zoals in de vorige boekjaren, gekenmerkt door een negatieve rendabiliteit. Ten gevolge van deze geleden verliezen diende de VMH tijdens het boekjaar 2000 bij vier van deze zeven deelnemingen (opnieuw) kapitaal vol te storten, om alzo het eigen vermogen en de solvabiliteit van deze deelnemingen op een aanvaardbaar niveau te houden. Bovendien werd er op basis van de semestriële staten van deze participaties per 30 juni 2001 geen verbetering in deze financiële situatie vastgesteld, aangezien er in deze periode (de eerste zes maanden van 2001) nog steeds verliezen wat betreft het merendeel van deze onderzochte deelnemingen werden geleden.

- Tijdens het boekjaar 2000 dienden met betrekking tot twee van deze zeven deelnemingen waardeverminderingen als uitzonderlijke kosten ten belope van 25,8 miljoen BEF te worden geregistreerd.

Bovendien is het aangewezen dat een geboekte meerwaarde (een uitzonderlijke opbrengst) die werd geregistreerd in de boeken van de VMH tijdens het boekjaar 2000 voor een bedrag van 17 miljoen BEF, tengevolge van de verkoop van één welbepaalde deelneming aan een andere dochteronderneming van de instelling, wordt gerelativeerd, gelet op vroegere waardeverminderingen. Op deze specifieke deelneming werden immers voorheen belangrijke waardeverminderingen – ten bedrage van respectievelijk 37,2 miljoen BEF (in 1996) en 4,4 miljoen BEF (in 1997)- geboekt door de VMH.

Eveneens heeft een andere onderneming, waarvoor tijdens het boekjaar 1999 een uitzonderlijk verlies werd geboekt ten belope van 83,3 miljoen BEF, tijdens het jaar 2000 de boeken neergelegd. Dit resulteerde in een bijkomende financiële kost van meer dan 642.000 BEF in het boekjaar 2000, ten gevolge van de oninvorderbaarheid van de door de VMH aan deze onderneming doorgerekende interesten inzake toegekende leningen.

Wat ten slotte de investeringen in financiële vaste activa door de VMH tijdens het boekjaar 2000 betreft, stelt het Rekenhof vast dat één onderneming verliezen leed, zowel in het boekjaar 2000 als in de eerste zes maanden van 2001, waardoor het eigen vermogen van deze vennootschap bijna volledig is aangetast.

Bijgevolg is het niet onwaarschijnlijk dat tijdens het lopende boekjaar (2001) op al de bovenvermelde deelnemingen bijkomende waardeverminderingen dienen te worden geregistreerd, overeenkomstig artikel 40 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen.

1.2. Standpunt van de VMH

De VMH antwoordt dat het niet volstaat dat de geboekte aanschaffingswaarde van een deelneming uitstijgt boven de intrinsieke waarde om van een duurzame waardevermindering gewag te kunnen maken en dat de intrinsieke waarde immers geen rekening houdt met het toekomstig winstpotentieel en de marktwaarde van de betrokken ondernemingen. De beleidsverantwoordelijken van de VMH stellen in dit verband dat één van die participaties opnieuw werd verkocht tegen een prijs, die de intrinsieke waarde in belangrijke mate oversteeg en waarbij van een waardevermindering tegenover de aanschaffingswaarde geen sprake was.

1.3. Repliek van het Rekenhof

Het Rekenhof gaat akkoord met het standpunt van de VMH dat het niet volstaat dat de geboekte aanschaffingswaarde van een deelneming uitstijgt boven de intrinsieke waarde om van een duurzame waardever-

minderings gewag te kunnen maken, maar dat er bijkomend rekening dient te worden gehouden met het toekomstig winstpotentieel en de marktwaarde van de desbetreffende deelnemingen.

Om die reden heeft het Rekenhof dan ook de toekomstprognoses en budgetten van de betrokken ondernemingen getoetst aan de werkelijk gerealiseerde resultaten, en werd tevens hun rendabiliteit onderzocht, zowel voor het boekjaar 2000 als voor het eerste semester van 2001.

De bevindingen van dit onderzoek zijn weergegeven in punt 1.1.

Wat betreft de participatie, die volgens de VMH opnieuw werd verkocht tegen een prijs die de intrinsieke waarde in belangrijke mate oversteeg en waarbij van een waardevermindering tegenover de aanschaffingswaarde geen sprake was, blijkt na onderzoek dat het niet volledig duidelijk is welke onderneming de VMH in feite bedoelt. Indien het echter zou gaan over de participatie, die in de loop van het jaar 2001 door de VMH werd doorverkocht aan SEV (zoals in de e-mail van 22 januari 2002 door de directeur-generaal van de VMH werd aangegeven), wordt vastgesteld dat deze transactie voor de instelling noch een winst noch een verlies heeft opgeleverd.

Ten slotte wijst het Rekenhof erop dat in de toekomst verder onderzoek van de deelnemingen zal worden verricht, temeer daar een aantal participaties, overeenkomstig de bovenvermelde beslissing van de Vlaamse regering de dato 24 juli 2001, in het kader van de herstructurering van de maatschappij, zullen worden te gelde gemaakt.

2. DE PERMANENTE INVENTARIS VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA

2.1. Uiteenzetting van de problematiek

Overeenkomstig artikel 7 van de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen dient er elk jaar een inventarisopname te worden verricht.

Gelet op het bovenvermelde artikel en gezien de dwingende en stringente bepalingen van artikel 40 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976, beschouwt het Rekenhof, op basis van zijn onderzoek, de inventarisgegevens die momenteel door de VMH worden bijgehouden met betrekking tot de materiële vaste activa (voornamelijk kantoormeubilair en computers) als onvoldoende.

Het is immers aangewezen identificatienummers te voorzien per actiefbestanddeel om de interne controle te versterken (deze dienen tevens aan het desbetreffende actief te worden gehecht). Vervolgens dient dit nummer op een eenvoudige wijze te worden teruggevonden op de (op te stellen) permanente inventarislijsten, zodat de desbetreffende activa op een transparante wijze kunnen worden opgevolgd en zodat de rekeningen correct en tijdig worden aangepast aan mogelijk wijzigende omstandigheden (voornamelijk bij vereffening, de eventuele verkoop of buitengebruikstelling van deze actiefbestanddelen).

2.2. Standpunt van de VMH

De VMH heeft meegedeeld dat, zoals gevraagd door het Rekenhof, er ondertussen per bestanddeel van het materieel vast actief een identificatienummer werd toegekend.

2.3. Repliek van het Rekenhof

Het Rekenhof zal dan ook bij de rekeningencontrole over het boekjaar 2001 nagaan of de door de VMH genomen maatregelen in dit verband voldoende zijn om in de toekomst een goede inventarisopname van deze activa te waarborgen.

BIJLAGEN

- 1) Brief N12-2.008.757 N1 d.d. 20 november 2001 van het Rekenhof aan de VMH
- 2) Antwoord van de VMH d.d. 31 december 2001
- 3) Brief N12-2.008.757 B1 d.d. 5 maart 2001 van het Rekenhof aan Mevrouw V. Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw

REKENHOF

12e DIRECTIE

Nr. N 12-2.008.757 N1

Bovenstaande referte dient te worden
herhaald in het antwoord

Bijlage : 1 verslag

Brussel, 20 november 2001
Regentschapsstraat 2
1000 BRUSSEL

De heer I. VAN VAERENBERGH
Voorzitter van de Raad van Bestuur
van de Vlaamse Milieuholding

2600 Antwerpen

Mijnheer de Voorzitter,

BETREFT : Nazicht van de enkelvoudige jaarrekening 2000 van de Vlaamse Milieuholding (VMH).

Conform artikel 4 van het protocol van 21 december 1994, gesloten tussen het Vlaams Gewest en het Rekenhof, zendt het Rekenhof u het resultaat van het onderzoek.

Uw antwoord zal worden verwerkt in een brief aan de Vlaamse regering. De integrale tekst van uw antwoord zal tevens als bijlage worden gevoegd aan deze brief. Tezamen met de repliek van de Vlaamse regering zal uw antwoord vervolgens worden opgenomen in een verslag aan het Vlaams Parlement.

In opdracht :

De Eerste-auditeur-directeur,

G. BOCKSTAEL

Het Rekenhof heeft de controle van de enkelvoudige jaarrekening over het boekjaar 2000 van de Vlaamse Milieuholding verricht op basis van alle beschikbare documenten.

Het deelt u zijn opmerkingen mede op basis van die controle.

1. DE VEREFFENING VAN DE VENNOOTSCHAP

Op 24 juli 2001 heeft de Vlaamse regering, op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, een principiële nota goedgekeurd inzake de herstructurering van de holdingmaatschappij. Deze beslissing houdt onder meer in dat de VMH zal worden vereffend en dat een deel van de financiële vaste activa zal worden te gelde gemaakt.

De overige financiële vaste activa zouden worden ondergebracht bij de Participatiemaatschappij Vlaanderen. Het betreft de deelnemingen VMH Asset Management (zie in dit verband punt 3 van deze brief), SEV (zie punt 4), CEEIF, Indaver en Aquafin (de dividenden van deze laatste twee deelnemingen, en dan voornamelijk het jaarlijks gewaarborgd Aquafin-dividend, verklaren hoofdzakelijk de gerapporteerde winsten bij de VMH in dit boekjaar en in de afgelopen boekjaren).

Gelet op deze herstructurering heeft het Rekenhof zijn controlewerkzaamheden voornamelijk toegespitst op het nazicht van de (ten dele) tegelde te maken activa van de vennootschap. Bovendien wordt in dit verband gewezen op artikel 40 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen. Overeenkomstig dit artikel dient er onder meer in het kader van een vereffening tot aanvullende afschrijvingen of waardeverminderingen op vaste en vlottende activa te worden overgegaan om de boekwaarde terug te brengen tot de vermoedelijke realisatiewaarde. Tevens moet een voorziening worden aangelegd voor de kosten die verbonden zijn aan de beëindiging van de werkzaamheden, inzonderheid de aan het personeel uit te keren vergoedingen.

2. DE MOGELIJKE DUURZAME WAARDEVERMINDERINGEN MET BETREKKING TOT DEELNEMINGEN VAN DE VMH

Het Rekenhof stelde sinds zijn controlewerkzaamheden met betrekking tot de rekeningen 1997 reeds de vraag of sommige deelnemingen uit de risicokapitaalportefeuille niet waren overgewaardeerd in de enkelvoudige jaarrekening van de vennootschap. Deze mogelijke

overwaardering werd in vraag gesteld na de uitgevoerde analyse van de verschillen tussen de intrinsieke waarde van deze deelnemingen en hun geboekte aanschaffingswaarde.

Verwijzend naar artikel 29, §2 van het bovenvermelde koninklijk besluit hebben de beleidsverantwoordelijken van de vennootschap in het verleden -als antwoord op de bedenkingen van het Rekenhof in dit verband- de vooruitzichten van deze onderzochte deelnemingen (op middellange termijn) steeds als gunstig ingeschat. Om dit standpunt te staven werden er onder meer, naar aanleiding van de rekeningencontrole over het boekjaar 1999, door het management van de VMH aan het Rekenhof toekomstprognoses en budgetten overhandigd, die naar aanleiding van de controle over het boekjaar 2000 werden getoetst aan de werkelijk gerealiseerde resultaten.

In verband met de verdere opvolging van deze deelnemingen (zeven in totaal), kunnen de volgende bedenkingen worden gemaakt.

- De tijdens het vorige jaar overhandigde toekomstprognoses en budgetten aangaande deze zeven participaties worden, wat het boekjaar 2000 betreft, in werkelijkheid niet of niet volledig gehaald;
- Zes van de zeven onderzochte participaties worden nog steeds tijdens het boekjaar 2000, zoals in de vorige boekjaren, gekenmerkt door een negatieve rendabiliteit. Ten gevolge van deze geleden verliezen diende de VMH tijdens het boekjaar 2000 bij vier van deze zeven deelnemingen (opnieuw) kapitaal vol te storten, om alzo het eigen vermogen en de solvabiliteit van deze deelnemingen op een aanvaardbaar niveau te houden. Bovendien werd er op basis van de semestriële staten van deze participaties per 30 juni 2001 geen verbetering in deze financiële situatie vastgesteld, aangezien er in deze periode (de eerste zes maanden van 2001) nog steeds verliezen wat betreft het merendeel van deze onderzochte deelnemingen worden geleden.
- Tijdens het boekjaar 2000 dienden met betrekking tot twee van deze zeven deelnemingen waardeverminderingen als uitzonderlijke kosten ten belope van 25,8 miljoen BEF te worden geregistreerd.

Bovendien is het aangewezen dat een geboekte meerwaarde (een uitzonderlijke opbrengst) die werd geregistreerd in de boeken van de VMH tijdens het boekjaar 2000 voor een bedrag

van 17 miljoen BEF, tengevolge van de verkoop van één welbepaalde deelneming aan een andere dochteronderneming van de instelling, wordt gerelativeerd, gelet op vroegere waardeverminderingen. Op deze specifieke deelneming werden immers voorheen belangrijke waardeverminderingen – ten bedrage van respectievelijk 37,2 miljoen BEF (in 1996) en 4,4 miljoen BEF (in 1997)- geboekt door de VMH.

Eveneens heeft een andere onderneming, waarvoor tijdens het boekjaar 1999 een uitzonderlijk verlies werd geboekt ten belope van 83,3 miljoen BEF, tijdens het jaar 2000 de boeken neergelegd. Dit resulteerde in een bijkomende financiële kost van meer dan 642.000 BEF in het boekjaar 2000, ten gevolge van de oninvorderbaarheid van de door de VMH aan deze onderneming doorgerekende interesten inzake toegekende leningen.

Wat tenslotte de investeringen in financiële vaste activa door de VMH tijdens het boekjaar 2000 betreft, stelt het Rekenhof vast dat één onderneming verliezen leed, zowel in het boekjaar 2000 als in de eerste zes maanden van 2001, waardoor het eigen vermogen van deze vennootschap bijna volledig is aangetast.

Bijgevolg is het niet onwaarschijnlijk dat tijdens het lopende boekjaar (2001) op al de bovenvermelde deelnemingen bijkomende waardeverminderingen dienen te worden geregistreerd, overeenkomstig artikel 40 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen (zie eerder punt 1).

Het Rekenhof zal in de toekomst verder onderzoek in dit verband verrichten, temeer daar een aantal deelnemingen, overeenkomstig de bovenvermelde beslissingen van de Vlaamse regering de dato 24 juli 2001, zullen worden te gelde gemaakt.

3. DE 100%-GESPECIALISEERDE DOCHTERONDERNEMING “VMH ASSET MANAGEMENT”

Op het einde van het boekjaar 2000 heeft de VMH de naamloze vennootschap VMH Asset Management opgericht met als voornaamste doel het dagelijks bestuur waar te nemen in de commanditaire vennootschap op aandelen “Sustainable Energy Ventures” (afgekort SEV, zie verder punt 4 van deze brief). Voor het uitvoeren van de hieraan verbonden taken (en de hiermee gepaard gaande kosten) ontvangt de VMH Asset Management een management fee van SEV.

De Vlaamse regering heeft aan deze 100%-dochteronderneming van de VMH het statuut van gespecialiseerde dochteronderneming toegekend. Bijgevolg is ze, overeenkomstig artikel 11 van het decreet van 13 juli 1994, onderworpen aan de controle van het Rekenhof.

Aangezien deze vennootschap zich echter in een opstartfase bevindt en haar eerste (verlengde) boekjaar pas wordt afgesloten op 31 december 2001, heeft zijn college naar aanleiding van zijn controle over het boekjaar 2000 nog geen apart verslag over deze vennootschap opgesteld.

Wel kan nu al de hiernavolgende opmerking worden geformuleerd. Conform artikel 12, §5 van het bovenvermelde decreet van 13 juli 1994 dient de Raad van Bestuur van de VMH Asset Management jaarlijks een verslag uit te brengen over de uitvoering van het beheerscontract met de Vlaamse regering. In de praktijk blijkt de uitvoering van deze decreetsbepaling evenwel niet mogelijk, aangezien er, tot op heden, geen beheersovereenkomst werd gesloten tussen het Vlaams Gewest en de VMH Asset Management. Bijgevolg wordt aanbevolen zo spoedig mogelijk een dergelijk contract te sluiten. Bovendien is het aangewezen dat deze nog te sluiten overeenkomst een voldoende aantal operationele en meetbare normen bevat, zodat de performantie van deze vennootschap op een gemakkelijke en uniforme wijze kan worden geëvalueerd.

4. DE OPRICHTING VAN DE VENNOOTSCHAP "SUSTAINABLE ENERGY VENTURES"

(SEV)

Op het einde van het boekjaar 2000 werd op initiatief van de VMH het durfkapitaalfonds "Sustainable Energy Ventures" (SEV) opgericht met als voornaamste doel, zowel in België als in het buitenland, risicokapitaal ter beschikking te stellen van bedrijven die activiteiten, gericht op de duurzame ontwikkeling en het efficiënt energiebeheer, ondersteunen, ontwikkelen of de aanwending ervan promoten. Dit fonds, waarvan wordt verwacht dat het de eerste boekjaren (tot en met het boekjaar 2004) verliezen zal maken, nam de rechtsvorm aan van een commanditaire vennootschap op aandelen waarbij de naamloze vennootschap VMH Asset Management de enige beherende en onbeperkt aansprakelijke vennoot is (zie punt 3 van deze brief).

Door de VMH werden op 22 december 2000 ten belope van 570.155 EUR (23 miljoen BEF) de volgende vier participaties als inbreng in natura in de SEV ingebracht: IF Flanders NV, REEF Ltd., Turbowinds NV en ENE NV. Tevens gebeurde er nog een inbreng in geld ten

belope van 3.788.018 EUR (152.808.267 BEF), waarvan 947.004 EUR (38.202.047 BEF) onmiddellijk werd volgestort. Alzo is de VMH op dit moment de belangrijkste aandeelhouder van dit bovenvermelde fonds (zij bezit iets meer dan 48 % van de SEV-aandelen). Op termijn heeft de VMH er zich trouwens toe verbonden in totaal een geplaatst kapitaal van 7,5 miljoen EUR (302.549.250 BEF) bij deze vennootschap te onderschrijven. Tevens ontving de VMH 772 van de 1000 uitgegeven winstbewijzen door de SEV. De overige winstbewijzen werden toegekend aan de afgevaardigde bestuurder en een personeelslid van de VMH Asset Management, die beiden voorheen –vóór de oprichting van deze laatste vennootschap- werkzaam waren bij de VMH.

De vraag kan hier worden gesteld of de participatie in dit fonds, met als doel zowel activiteiten in België als in het buitenland te ontplooiën (en de hieraan gekoppelde bovenvermelde verbintenis om in totaal op termijn een geplaatst kapitaal te onderschrijven ten belope van 7,5 miljoen EUR) volledig te verzoenen is met de kerntaak van de VMH als risicokapitaalverstrekker, die in het beheerscontract met het Vlaams Gewest als volgt werd omschreven: “Als participatiemaatschappij zal de VMH bijdragen tot de ontwikkeling van een toekomstgerichte milieusector en –technologie in Vlaanderen door het aanbieden van een globaal financieringspakket. In deze hoedanigheid beoordeelt de VMH ondernemingsplannen die door privé-partners, waaronder in het bijzonder kleine en middelgrote ondernemingen, worden geformuleerd...”

5. DE PERMANENTE INVENTARIS VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA

Overeenkomstig artikel 7 van de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen dient er elk jaar een inventarisopname te worden verricht.

Gelet op het bovenvermelde artikel en gezien de dwingende en stringente bepalingen van artikel 40 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 (zie eerder punt 1 van deze brief), beschouwt het Rekenhof, op basis van zijn onderzoek, de inventarisgegevens die momenteel door de VMH worden bijgehouden met betrekking tot de materiële vaste activa (voornamelijk kantoormeubilair en computers) als onvoldoende.

Het is immers aangewezen identificatienummers te voorzien per actiefbestanddeel om de interne controle te versterken (deze dienen tevens aan het desbetreffende actief te worden gehecht). Vervolgens dient dit nummer op een eenvoudige wijze te worden teruggevonden

op de (op te stellen) permanente inventarislijsten, zodat de desbetreffende activa op een transparante wijze kunnen worden opgevolgd en zodat de rekeningen correct en tijdig worden aangepast aan mogelijk wijzigende omstandigheden (voornamelijk bij vereffening, de eventuele verkoop of buitengebruikstelling van deze actiefbestanddelen).

VMH

Vlaamse Milieuholding n.v.

Uitbreidingstraat 62
B-2600 Antwerpen
Tel. (03)286 88 80
Fax (03)281 56 38
E-mail info@vmh.be

De heer G. Bockstael
Eerste-auditeur-directeur
Rekenhof – 12de directie
Regentschapsstraat 2
1000 BRUSSEL

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
	N12-2.008.757N1	GM/kc/01/207	31-12-2001

Nazicht van de enkelvoudige jaarrekening 2000 van de Vlaamse Milieuholding (VMH)

Geachte heer Bockstael

Met verwijzing naar uw bovenvermelde brief zijn we zo vrij u volgend antwoord te bezorgen:

2. De mogelijke duurzame waardeverminderingen met betrekking tot deelnemingen van de VMH

Ook in het boekjaar 2000 heeft de Algemene Vergadering van de VMH (het Vlaamse Gewest) op voorstel van de Raad van Bestuur in haar door de commissaris-revisor geattesteerde jaarrekeningen consequent de noodzakelijke conclusies getrokken met betrekking tot de aanwezigheid van duurzame minderwaarden op sommige van haar deelnemingen. Zo werden tijdens dat boekjaar op twee deelnemingen een waardevermindering van in totaal 25,8 miljoen BEF geregistreerd. Het volstaat echter niet dat de geboekte aanschaffingswaarde van een deelneming uitstijgt boven de intrinsieke waarde om van een duurzame waardevermindering te kunnen spreken. Intrinsieke waarde houdt immers geen rekening met het toekomstig winstpotentieel van de betrokken bedrijven en dus ook niet met hun marktwaaarde. Zo maakt het Rekenhof gewag van een participatie door de VMH in het boekjaar 2000 in een vennootschap waarvan het eigen vermogen bijna volledig is aangetast. Welnu, deze participatie werd door de VMH reeds in de loop van het jaar 2001 opnieuw verkocht tegen een prijs die de intrinsieke waarde in belangrijke mate oversteeg en waarbij van een waardevermindering tegenover de aanschaffingswaarde geen sprake was.

4. De oprichting van de vennootschap "Sustainable Energy Ventures" (SEV)

Het Rekenhof stelt zich de vraag of de participatie in voornoemd fonds wel te verzoenen is met het beheerscontract dat tussen het Vlaamse Gewest en de VMH werd afgesloten, meer bepaald met de passage "... beoordeelt de VMH ondernemingsplannen die door privé-partners, waaronder in het bijzonder kleine en middelgrote ondernemingen, worden geformuleerd."

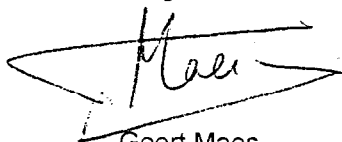
Hier dient erop te worden gewezen dat SEV, en dus ook de VMH op een onrechtstreekse manier, wel degelijk investeert in kleine en middelgrote ondernemingen, zoals de samenstelling van de ondertussen door SEV opgebouwde portefeuille aantoon. De omweg via SEV liet de VMH toe een beroep te doen op externe financiële middelen en aldus haar financiële basis om nieuwe projecten te realiseren, te verruimen.

5. De permanente inventaris van de materiële vaste activa

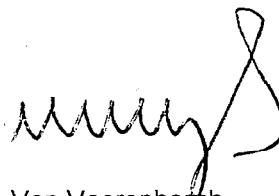
Zoals gevraagd door het Rekenhof werd per bestanddeel van het materieel vast actief een identificatienummer voorzien. De totale waarde van dit materieel vast actief bedroeg eind 2000 967.000 BEF.

In de hoop u met dit antwoord van dienst te zijn geweest, tekenen wij,

hoogachtend

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Maes', enclosed within a large, stylized, hand-drawn arrow shape pointing to the right.

Geert Maes
Directeur-generaal

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ivo Van Vaerenbergh', written in a cursive style.

Ivo Van Vaerenbergh
Voorzitter

Brussel, 5 maart 2002
Regentschapsstraat 2
1000 BRUSSEL

N 12-2.008.757 B1

Bijlagen : Brief aan de Vlaamse Milieuholding (VMH)
en het antwoord erop.

Mevrouw de Minister,

BETREFT : Onderzoek van de enkelvoudige jaarrekening over het
boekjaar 2000 van de Vlaamse Milieuholding (VMH).

In uitvoering van artikel 13 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de Permanente Werkgroep Limburg, heeft het Rekenhof een onderzoek uitgevoerd van de bovenvermelde jaarrekening.

Conform artikel 4 van het protocol van 21 december 1994, gesloten tussen het Vlaams Gewest en het Rekenhof, worden hierbij de resultaten van dit nazicht meegedeeld.

1. DE VEREFFENING VAN DE VENNOOTSCHAP

Op 24 juli 2001 heeft de Vlaamse regering, op voorstel van de Vlaamse Minister van Leefmilieu, een principiële nota goedgekeurd inzake de herstructurering van de holdingmaatschappij. Deze beslissing houdt onder meer in dat de VMH zal worden vereffend en dat een deel van de financiële vaste activa zal worden te gelde gemaakt.

De overige financiële vaste activa zouden worden ondergebracht bij de Participatiemaatschappij Vlaanderen. Het betreft de deelnemingen VMH Asset Management (zie in dit verband punt 3 van deze brief), SEV (zie punt 4), CEEIF, Indaver en Aquafin (de dividenden van deze laatste twee deelnemingen, en dan voornamelijk het jaarlijks gewaarborgd Aquafin-dividend, verklaren hoofdzakelijk de gerapporteerde winsten bij de VMH in dit boekjaar en in de afgelopen boekjaren).

Gelet op deze herstructurering heeft het Rekenhof zijn controlewerkzaamheden voornamelijk toegespitst op het onderzoek van de (ten dele) te gelde te maken activa van de vennoot-

Mevrouw V. DUA
Vlaams Minister van Leefmilieu en Landbouw
Alhambragebouw
Emile Jacqmainlaan 20

schap. Bovendien wordt in dit verband gewezen op artikel 40 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen. Overeenkomstig dit artikel dient er onder meer in het kader van een vereffening tot aanvullende afschrijvingen of waardeverminderingen op vaste en vlottende activa te worden overgegaan om de boekwaarde terug te brengen tot de vermoedelijke realisatiewaarde. Tevens moet een voorziening worden aangelegd voor de kosten die verbonden zijn aan de beëindiging van de werkzaamheden, inzonderheid de aan het personeel uit te keren vergoedingen.

Het Rekenhof stelt vast dat de VMH niet heeft gereageerd op deze opmerking.

2. DE MOGELIJKE DUURZAME WAARDEVERMINDERINGEN MET BETREKKING TOT DEELNEMINGEN VAN DE VMH

Het Rekenhof stelde sinds zijn controlewerkzaamheden met betrekking tot de rekeningen 1997 reeds de vraag of sommige deelnemingen uit de risicokapitaalportefeuille niet waren overgewaardeerd in de enkelvoudige jaarrekening van de vennootschap. Deze mogelijke overwaardering werd in vraag gesteld na de uitgevoerde analyse van de verschillen tussen de intrinsieke waarde van deze deelnemingen en hun geboekte aanschaffingswaarde.

De beleidsverantwoordelijken van de vennootschap zijn in dit verband van mening dat er niet enkel dient rekening te worden gehouden met de verschillen tussen de intrinsieke waarde en de aanschaffingswaarde, maar ook met het toekomstig winstpotentieel en met de marktwaarde van de participaties, alvorens een oordeel kan worden geformuleerd over het al dan niet bestaan van duurzame waardeverminderingen bij de deelnemingen van de VMH.

Het Rekenhof gaat akkoord met dit standpunt en heeft zijn oordeel over mogelijke duurzame waardeverminderingen onder meer gevormd door na te gaan in welke mate de aan zijn collega in het verleden overhandigde budgetten (of toekomstprognoses) van deze ondernemingen met betrekking tot het boekjaar 2000 effectief werden gerealiseerd (zie hieronder de resultaten van deze bijkomende analyse).

In verband met de verdere opvolging van deze deelnemingen (zeven in totaal), kunnen de volgende bedenkingen worden gemaakt.

- De tijdens het vorige jaar overhandigde toekomstprognoses en budgetten aangaande deze zeven participaties worden, wat het boekjaar 2000 betreft, in werkelijkheid niet of niet volledig gehaald;
- Zes van de zeven onderzochte participaties worden nog steeds tijdens het boekjaar 2000, zoals in de vorige boekjaren, gekenmerkt door een negatieve rendabiliteit. Ten gevolge van deze geleden verliezen diende de VMH tijdens

het boekjaar 2000 bij vier van deze zeven deelnemingen (opnieuw) kapitaal vol te storten, om alzo het eigen vermogen en de solvabiliteit van deze deelnemingen op een aanvaardbaar niveau te houden. Bovendien werd er op basis van de semestriële staten van deze participaties per 30 juni 2001 geen verbetering in deze financiële situatie vastgesteld, aangezien er in deze periode (de eerste zes maanden van 2001) nog steeds verliezen wat betreft het merendeel van deze onderzochte deelnemingen worden geleden.

- Tijdens het boekjaar 2000 dienden met betrekking tot twee van deze zeven deelnemingen waardeverminderingen als uitzonderlijke kosten ten belope van 25,8 miljoen BEF te worden geregistreerd.

Bovendien is het aangewezen dat een geboekte meerwaarde (een uitzonderlijke opbrengst) die werd geregistreerd in de boeken van de VMH tijdens het boekjaar 2000 voor een bedrag van 17 miljoen BEF, tengevolge van de verkoop van één welbepaalde deelneming aan een andere dochteronderneming van de instelling, wordt gerelativeerd, gelet op vroegere waardeverminderingen. Op deze specifieke deelneming werden immers voorheen belangrijke waardeverminderingen – ten bedrage van respectievelijk 37,2 miljoen BEF (in 1996) en 4,4 miljoen BEF (in 1997) – geboekt door de VMH.

Eveneens heeft een andere onderneming, waarvoor tijdens het boekjaar 1999 een uitzonderlijk verlies werd geboekt ten belope van 83,3 miljoen BEF, tijdens het jaar 2000 de boeken neergelegd. Dit resulteerde in een bijkomende financiële kost van meer dan 642.000 BEF in het boekjaar 2000, ten gevolge van de oninvorderbaarheid van de door de VMH aan deze onderneming doorgerkende interesten inzake toegekende leningen.

Wat tenslotte de investeringen in financiële vaste activa door de VMH tijdens het boekjaar 2000 betreft, stelt het Rekenhof vast dat één onderneming verliezen leed, zowel in het boekjaar 2000 als in de eerste zes maanden van 2001, waardoor het eigen vermogen van deze vennootschap bijna volledig is aangetast.

Bijgevolg is het niet onwaarschijnlijk dat tijdens het lopende boekjaar (2001) op al de bovenvermelde deelnemingen bijkomende waardeverminderingen dienen te worden geregistreerd, overeenkomstig artikel 40 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen (zie eerder punt 1).

De beleidsverantwoordelijken van de VMH stellen in dit verband dat één van deze participaties opnieuw werd verkocht tegen een prijs, die de intrinsieke waarde in belangrijke mate oversteeg en waarbij van een waardevermindering tegenover de aanschaffingswaarde geen sprake was. Na onderzoek is het echter niet volledig duidelijk welke onderneming de VMH in feite bedoelt. Indien het zou gaan over de participatie, die in de loop van het jaar 2001 door de VMH werd doorverkocht aan SEV (zoals in een e-mail van 22 januari 2002 door de directeur-

generaal van de VMH werd aangegeven), wordt vastgesteld dat deze transactie voor de instelling noch een winst noch een verlies heeft opgeleverd. .

Het Rekenhof zal in de toekomst verder onderzoek in dit verband verrichten, temeer daar een aantal deelnemingen, overeenkomstig de bovenvermelde beslissingen van de Vlaamse regering de dato 24 juli 2001, zullen worden te gelde gemaakt.

3. DE 100%-GESPECIALISEERDE DOCHTERONDERNEMING "VMH ASSET MANAGEMENT"

Op het einde van het boekjaar 2000 heeft de VMH de naamloze vennootschap VMH Asset Management opgericht met als voornaamste doel het dagelijks bestuur waar te nemen in de commanditaire vennootschap op aandelen "Sustainable Energy Ventures" (afgekort SEV, zie verder punt 4 van deze brief). Voor het uitvoeren van de hieraan verbonden taken (en de hiermee gepaard gaande kosten) ontvangt de VMH Asset Management een management fee van SEV.

De Vlaamse regering heeft aan deze 100%-dochteronderneming van de VMH het statuut van gespecialiseerde dochteronderneming toegekend. Bijgevolg is ze, overeenkomstig artikel 11 van het decreet van 13 juli 1994, onderworpen aan de controle van het Rekenhof.

Aangezien deze vennootschap zich echter in een opstartfase bevindt en haar eerste (verlengde) boekjaar pas wordt afgesloten op 31 december 2001, heeft zijn college naar aanleiding van zijn controle over het boekjaar 2000 nog geen apart verslag over deze vennootschap opgesteld.

Wel kan nu al de hiernavolgende opmerking worden geformuleerd. Conform artikel 12, §5, van het bovenvermelde decreet van 13 juli 1994 dient de Raad van Bestuur van de VMH Asset Management jaarlijks een verslag uit te brengen over de uitvoering van het beheerscontract met de Vlaamse regering. In de praktijk blijkt de uitvoering van deze decreetsbepaling evenwel niet mogelijk, aangezien er, tot op heden, geen beheersovereenkomst werd gesloten tussen het Vlaams Gewest en de VMH Asset Management. Bijgevolg wordt aanbevolen zo spoedig mogelijk een dergelijk contract te sluiten. Bovendien is het aangewezen dat deze nog te sluiten overeenkomst een voldoende aantal operationele en meetbare normen bevat, zodat de performantie van deze vennootschap op een gemakkelijke en uniforme wijze kan worden geëvalueerd.

Het Rekenhof stelt vast dat de VMH niet heeft gereageerd op deze opmerking.

4. DE OPRICHTING VAN DE VENNOOTSCHAP "SUSTAINABLE ENERGY VENTURES" (SEV)

Op het einde van het boekjaar 2000 werd op initiatief van de VMH het durfkapitaalfonds "Sustainable Energy Ventures" (SEV) opgericht met als voornaamste doel, zowel in België als in

het buitenland, risicokapitaal ter beschikking te stellen van bedrijven die activiteiten, gericht op de duurzame ontwikkeling en het efficiënt energiebeheer, ondersteunen, ontwikkelen of de aanwending ervan promoten. Dit fonds, waarvan wordt verwacht dat het de eerste boekjaren (tot en met het boekjaar 2004) verliezen zal maken, nam de rechtsvorm aan van een commanditaire vennootschap op aandelen waarbij de naamloze vennootschap VMH Asset Management de enige beherende en onbeperkt aansprakelijke vennoot is (zie punt 3 van deze brief).

Door de VMH werden op 22 december 2000 ten belope van 570.155 EUR (23 miljoen BEF) de volgende vier participaties als inbreng in natura in de SEV ingebracht: IF Flanders NV, REEF Ltd., Turbowinds NV en ENE NV. Tevens gebeurde er nog een inbreng in geld ten belope van 3.788.018 EUR (152.808.267 BEF), waarvan 947.004 EUR (38.202.047 BEF) onmiddellijk werd volgestort. Alzo is de VMH op dit moment de belangrijkste aandeelhouder van dit bovenvermelde fonds (zij bezit iets meer dan 48 % van de SEV-aandelen). Op termijn heeft de VMH er zich trouwens toe verbonden in totaal een geplaatst kapitaal van 7,5 miljoen EUR (302.549.250 BEF) bij deze vennootschap te onderschrijven. Tevens ontving de VMH 772 van de 1000 uitgegeven winstbewijzen door de SEV. De overige winstbewijzen werden toegekend aan de afgevaardigde bestuurder en een personeelslid van de VMH Asset Management, die beiden voorheen - vóór de oprichting van deze laatste vennootschap - werkzaam waren bij de VMH.

De vraag kan hier worden gesteld of de participatie in dit fonds, met als doel zowel activiteiten in België als in het buitenland te ontplooiën (en de hieraan gekoppelde bovenvermelde verbintenis om in totaal op termijn een geplaatst kapitaal te onderschrijven ten belope van 7,5 miljoen EUR) volledig te verzoenen is met de kerntaak van de VMH als risicokapitaalverstrekker, die in het beheerscontract met het Vlaams Gewest als volgt werd omschreven: "Als participatiemaatschappij zal de VMH bijdragen tot de ontwikkeling van een toekomstgerichte milieusector en -technologie in Vlaanderen door het aanbieden van een globaal financieringspakket. In deze hoedanigheid beoordeelt de VMH ondernemingsplannen die door privé-partners, waaronder in het bijzonder kleine en middelgrote ondernemingen, worden geformuleerd..."

De vennootschap antwoordt dat SEV, en dus ook de VMH op een onrechtstreekse manier, wel degelijk investeert in kleine en middelgrote ondernemingen. Op grond van deze repliek van de beleidsverantwoordelijken van de instelling kan de vraag worden gesteld of het beheerscontract met het Vlaams Gewest toelaat dat de VMH slechts op onrechtstreekse wijze (via SEV in dit geval) investeert in bovenvermelde ondernemingen.

Bovendien zijn de beleidsverantwoordelijken van oordeel dat deze omweg via SEV de VMH toeliet een beroep te doen op externe financiële middelen en dat aldus haar financiële basis om nieuwe projecten te realiseren, kon worden verruimd. Zonder deze stellingname in twijfel te trekken, kunnen terzake de volgende bedenkingen worden geformuleerd.

- De VMH investeert, wat de participaties in SEV betreft, slechts op een onrechtstreekse wijze in kleine en middelgrote ondernemingen (zie-hiervoor).
- VMH Asset Management, de 100%-dochter van de VMH (zie punt 3), is de enige beherende vennoot van SEV en staat, overeenkomstig artikel 13 van de statuten van deze laatste vennootschap, hoofdelijk en onbeperkt in voor alle verbintenissen van SEV. De stille vennoten daarentegen, waaronder dus de andere (privé-)aandeelhouders van SEV, zijn slechts verbonden tot het beloop van hun inbreng, op voorwaarde dat zij geen enkele daad van bestuur stellen.

5. DE PERMANENTE INVENTARIS VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA

Overeenkomstig artikel 7 van de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen dient er elk jaar een inventarisopname te worden verricht.

Gelet op het bovenvermelde artikel en gezien de dwingende en stringente bepalingen van artikel 40 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 (zie eerder punt 1 van deze brief), beschouwt het Rekenhof, op basis van zijn onderzoek, de inventarisgegevens die momenteel door de VMH worden bijgehouden met betrekking tot de materiële vaste activa (voornamelijk kantoormeubilair en computers) als onvoldoende.

Het is immers aangewezen identificatienummers te voorzien per actiefbestanddeel om de interne controle te versterken (deze dienen tevens aan het desbetreffende actief te worden gehecht). Vervolgens dient dit nummer op een eenvoudige wijze te worden teruggevonden op de (op te stellen) permanente inventarislijsten, zodat de desbetreffende activa op een transparante wijze kunnen worden opgevolgd en zodat de rekeningen correct en tijdig worden aangepast aan mogelijk wijzigende omstandigheden (voornamelijk bij vereffening, de eventuele verkoop of buitengebruikstelling van deze actiefbestanddelen).

De beleidsverantwoordelijken van de VMH delen mee dat er ondertussen per actiefbestanddeel een identificatienummer werd toegekend. Het Rekenhof zal bij de volgende rekeningencontroles nagaan of de door de VMH genomen maatregelen in dit verband voldoende zijn om in de toekomst een goede inventarisopname van deze activa te waarborgen.

Op last :
De Hoofdgriffier,

Het Rekenhof :
De Voorzitter,

F. VAN DEN HEEDE.

F. VANSTAPEL.